

RAMMEAFTALE 2027-28 PÅ DET SPECIALISEREDE SOCIAL- OG UNDERVISNINGSSOMRÅDE

KKR SJÆLLAND

”Vigtigt at vi samarbejder på tværs af kommunerne”

(Citat fra Dialogmøde 25/6)

” Ved at samarbejde kan vi skabe de bedste fagligt og økonomisk bæredygtige løsninger”

(Citat fra Dialogmøde 25/6)

”Afgørende med et fortsat tæt samarbejde”

(Citat fra Dialogmøde 25/6)

Kommunerne i KKR Sjælland har en fælles opgave med at koordinere samarbejdet om rammeaftalen.

Med den nuværende rammeaftale er der lagt op til et styrket og øget tværkommunalt samarbejde. Det er godt, fordi et øget samarbejde er nødvendigt med de udfordringer, vi står overfor.

Vi er allerede godt på vej via samarbejdet om det fælles udviklingsprogram, som er et af fokusområderne i den nuværende aftale og i resten af landet har man de seneste år set til Sjællands side for at blive inspireret til et øget samarbejde på tværs af kommuner om det specialiserede socialområde.

Udviklingsprogrammet drejer sig både om at styrke kvaliteten af borgerindsatserne og om at være bedre til at styre udgiftsudviklingen.

Vi har igennem flere år oplevet, at udgifterne til det specialiserede socialområde i kommunerne har været stigende, og der er peget på behov for stærkere styringsredskaber blandt andet en mere gennemsigtig takstmodel for botilbud.

Sammen skal vi værne om, at ressourcerne går til borgerne og til kvalitet i indsatsen. Vi skal samarbejde mere på tværs af kommuner om, at der er de rigtige tilbud til den rigtige kvalitet og pris.

Det er også vigtigt, at der er fælles fokus på øget trivsel for børn og unge og forebyggelse. Og vi skal have blik for bedre samarbejde mellem region og kommuner, så vi skaber bedre sektorovergange og sammenhængende forløb for eksempel på psykiatriområdet.

Alt dette rummer den nuværende rammeaftale som er meget ambitiøs. Vi lægger derfor op til, at rammeaftalens fokusområder forlænges og fortsætter i 2027-2028, da arbejdet kræver tid.

Rammeaftalen 2027-2028 fortsætter dermed retningen for de sjællandske kommuners samt regionens samarbejde på det specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Vi glæder os til at fortsætte samarbejdet med at udfolde rammeaftalens visioner og initiativer til konkrete handlinger – det er i det fælles engagement og i samarbejdet på tværs, at rammeaftalen får liv og skaber værdi lokalt i regionen – og derfor skal der lyde en stor tak til alle jer, der bidrager til den fælles indsats.

Borgmester Simon Hansen, Guldborgsund
Formand for KKR Sjælland

Borgmester Anette Mortensen, Stevns
Næstformand for KKR Sjælland

INDHOLD	Side
FORORD	2
INDLEDNING	3
• Indhold, proces og fokus i Rammeaftalen	
FOKUSOMRÅDER I RAMMEAFTALEN	4
Fokusområder 2027-2028	
1. Rette indsatser og tilbud til borgeren (jf. Rammeaftalens udviklingsprogram)	4
2. Styrket sektorsamarbejde om borgerne på socialpsykiatri- og handicapområdet	5
3. Øget trivsel blandt børn og unge – styrket indsats og forebyggelse	6
VIDERE PROCES	7
Udmøntning og implementering	
BILAGSOVERSIGT	8
Bilag 1-12 til Rammeaftale 2027-2028	

INDLEDNING

Indhold, proces og fokus i rammeaftalen

Rammeaftalen er en lovbestemt politisk aftale mellem de sjællandske kommuner samt Region Sjælland.

Rammeaftalens overordnede formål er at sikre, at der de nødvendige tilbud og indsatser til rådighed for borgerne på det specialiserede social- og undervisningsområde.

Rammeaftalen rummer både udvikling (behov for tilbud, faglig udvikling mv.) og styring (kapacitets- og økonomistyring mv.) og herunder et antal fokusområder.

Formulering af rammeaftalen 2027-2028

I forbindelse med udarbejdelse af rammeaftale 2027-2028 er gennemført en inddragende proces. Der er 25/6-2026 afholdt dialogmøde om rammeaftale 2027-2028 med deltagelse af politikere, handicap- og udsatterråds-repræsentanter, direktører og chefer samt tilsvarende chef og direktørmøde 26/6. På møderne var oplæg og drøftelse af fokusområder for rammeaftale 2027-2028, og der var fortsat opbakning til følgende 3 fokusområder.

1. Rette indsatser og tilbud til borgerne
2. Styrket sektorsamarbejde for borgerne på socialpsykiatri – og handicapområdet
3. Øget trivsel blandt børn og unge

Rammeaftalens fokusområder er temaer, som kommunerne skal arbejde med i 2027 og 2028. Fokusområderne er opdelt i målsætning, formål og indsatsområder som skal fokusere arbejdet og medvirke til at muliggøre administrativ og politisk opfølgning.

Styring

Rammeaftalen lægger rammerne for kapacitets- og prisudviklingen samt takster og principper for omkostningsberegning og betalingsmodeller.

Som udgangspunkt er offentlige tilbud, der anvendes af andre kommuner end driftskommunen omfattet af rammeaftalen og regionale tilbud er ligeledes omfattet

Der anbefales anvendelse af de nationale standardkontrakter på børne – og voksenområdet ift. køb og salg indenfor og udenfor regionen samt ift. køb hos private

Takster

Rammeaftalerne har siden 2012 rummet en takstanbefaling.

Takstanbefaling 2027-2028:

Alle kommuner skal sikre et målrettet arbejde for konstant driftsoptimering med den hensigt at reducere taksterne på de takstbelagte institutioner og stram udgiftsstyring generelt, herunder ved køb hos private, og takster må, efter efterregulering, kun stige svarende til P/L

Målsætningen med rammeaftale 2027-2028 er fortsat fælles udvikling af et fagligt og økonomisk bæredygtigt socialområde gennem fælles udvikling og styring af kvalitet, kapacitet og ressourcer.

Samarbejdet på det specialiserede social- og undervisningsområde har borgeren i fokus.

Vi ser frem til samarbejdet de kommende år

RAMMEAFTALE 2027-28

De 17 kommunalbestyrelser i Region Sjælland samt regionsrådet skal hvert andet år indgå en rammeaftale på det specialiserede social- og undervisningsområde.

Der skal i rammeaftalen indgå en beskrivelse af behov for udvikling af indsatser og tilbud, og det skal indgå i beskrivelsen, hvorvidt der er behov for oprettelse af nye tilbud.

Beskrivelsen udarbejdes på baggrund af samlet overblik over tilbud, kommunernes og regionens overvejelser, Socialtilsynets årsrapport samt Socialstyrelsens centrale udmeldinger og kommunerne og regionens tilbagemeldinger ift. disse.

I grundlaget for udarbejdelsen af rammeaftalen indgår en status ift. børnehus, socialtilsyn, lands- og landsdelsdækkende tilbud, den sikrede boform Kofoedsminde og sikrede afdelinger til unge samt Grønland og Færøerne, da disse områder skal drøftes og koordineres mellem kommuner samt regionen.

Kommunale tilbud, som alene anvendes af driftskommunen, indgår ikke i rammeaftalen

[Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde](#)

Specialundervisning

Specialundervisningen efter Folkeskolelovens § 20 stk. 2 er ikke en del af rammeaftalen, men de 17 kommuner i Region Sjælland har valgt at koordinere de tilbud, hvor der er mindst 5 kommuner, der bruger tilbuddet. Tilbuddene indgår i bilag til rammeaftalen med aftaler tilsvarende dem, som er gældende for udvikling og styring i rammeaftalen samt takstaftale₃

Fokusområde 1:

Rette indsatser og tilbud til borgerne (jf. Rammeaftalens udviklingsprogram)

MÅLSÆTNING

Tilbud og indsatser til borgerne med rette indhold og kvalitet, som leveres til rette tid og til den rette pris.

BAGGRUND

I de seneste år har der været store udgiftsstigninger på det specialiserede socialområde, som har udfordret kommunerne i forhold til at sikre den rette hjælp og støtte til alle, ligesom det har vanskeliggjort kommunernes udgiftsprioriteringer på de øvrige velfærdsområder. På baggrund af store udgiftsstigninger i kommunerne er der efter bestilling fra K17 og KKR Sjælland i 2023 igangsat et udviklingsprogram med fokus på styring af kvalitet, kapacitet og økonomi.

FORMÅL

Udviklingsprogrammet har fortsat følgende 3 formål:

- 1) Genetablere et konkurrencebaseret marked for køb og salg af specialiserede botilbud på socialområdet,
- 2) Styrke kvaliteten af borgerindsatsen, og
- 3) Knække kommunernes stigende udgiftskurver på området

INDHOLD

Arbejdet med udviklingsprogrammet har udmøntet sig i 3 fælleskommunale principper med en række indsatsområder, for det specialiserede socialområde. De 3 fælles kommunale principper er: 1) Fælles om kontrakter og takster; 2) Fælles om kvalitet; 3) Fælles om botilbud. De 3 fælleskommunale principper er tiltrådt af de sjællandske kommuner ultimo 2024.

INDSATSOMRÅDER

Under hvert af de 3 fælleskommunale principper opstilles en række indsatsområder, som fortsat skal implementeres i alle 17 kommuner i perioden 2027-2028.

1) FÆLLES OM TAKSTER OG KONTRAKTER

- Vi anvender kun standardkontrakter. De er obligatoriske.
- Vi indberetter udgiftsstigninger i døgn- og botilbud til Socialtilsyn Øst, hvis de overstiger 5 pct. Indberetningerne drøftes i Styregruppen for Rammeaftalen
- Vi afregner alene ud fra en takstoversigt, der er baseret på et åbent og gennemsigtigt beregningsgrundlag

2) FÆLLES OM KVALITET

- Vi anvender fælles principper og faglige begreber for sagsbehandling
- Vi afstemmer altid ledige bo- og døgntilbud i andre kommuner og i regionen før køb hos private
- Vi afsøger om andre kommuner kan være med i et botilbud, før vi opretter et enkeltmandstilbud

3) FÆLLES OM BOTILBUD

- Vi afsøger om andre kommuner kan være med i et botilbud, før vi opretter et enkeltmandstilbud
- Vi drøfter lukning eller ommærkning af bo- og døgntilbud tværkommunalt, før der træffes lokalpolitisk beslutning

”Samarbejde som greb til at udvikle kvalitet og styre udgifterne”
(Citat dialogmøde 25/6)

Eksempler på initiativer udviklet og gennemført i perioden 2025-2026:

Ny diplomuddannelse om socialfaglige indkøb i samarbejde med professionshøjskolen Absalon Roskilde. Sigtet er øget kvalitet i kommunernes socialfaglige indkøb

Partnerskabsaftale med LOS, Dansk Erhverv, Dansk Industri og Selveje Danmark om kvalitet, dialog og økonomisk ansvarlighed på det specialiserede socialområde. Formålet er at få samskabt et bæredygtigt socialområde, hvor hver enkelt borger sikres en støtte og indsats, der matcher individuelle behov

Fem guidelines for kommunernes socialfaglige indkøb, der skal sikre retssikkerhed og faglig kvalitet for borgeren ved, at ydelser, kvalitet og mål for indsatsen er beskrevet tydeligt og systematisk

Fokusområde 2:

Styrket sektorsamarbejde om borgerne på socialpsykiatri- og handicapområdet

MÅLSÆTNING
 Vi skal skabe bedre sektorovergange og sammenhængende forløb og indsatser for borgerne og herunder arbejde for større lighed i sundhed for borgere med psykisk sygdom, handicap og/eller social udsathed med indsatser, der inkluderer og understøtter dem i at opnå øget velfærd, sundhed og en højere levealder.

INDHOLD
 Borgerne oplever overgangsproblematikker mellem social og sundhedsområdet og herunder udfordringer ift. sektorovergange på handicap- og socialpsykiatriområdet. Mennesker med hhv. handicap, psykiske lidelser og/eller social udsathed har generelt lavere levealder som antageligvis skyldes ulighed både socialt og i sundhed,

- FORMÅL**
- Forbedre sektorovergangene på handicap – og socialpsykiatriområdet via udvikling af bedre koordinerede indsatser på tværs af sektorerne til ift. denne målgruppe med bedre sammenhæng og kvalitet i behandling og indsatser
 - At styrke samarbejdet på tværs af kommunernes social- og sundhedsområde, sygehusene, psykiatrien og Almen praksis
 - Et styrket samarbejde på tværs af sektorer skal sikre, at mennesker med psykiske eller fysiske funktionsnedsættelser, mennesker med sindslidelser eller social udsathed modtager en indsats, der reducerer konsekvenser af social ulighed og modvirker ulighed i sundhed.

INDSATSOMRÅDER
Voksne med dobbeltdiagnoser.
 I behandlingen af borgere med dobbeltdiagnoser i Region Sjælland vil vi gennem et styrket samarbejde mellem det kommunale social -og sundhedsområde og Psykiatrien udvikle sektorovergangene for borgerne i behandling for dobbelt diagnoser både med psykiatrisk og somatisk fokus.

Voksne i botilbud
 Vi vil iværksætte prøvehandling, som går på tværs af det kommunale sundheds- og socialområde og den sekundære sektor. Prøvehandlingerne kan fx vedrøre specialistrådgivning til medarbejdere i socialtilbud, sundhedskommunikation til borgere i socialtilbud og udvikling af sektorovergange mv.

Samarbejdsmodel kommuner, region og almen praksis.
 Udvikling og etablering af samarbejdsmodel med regionen på baggrund af erfaringer med samarbejdet omkring dobbeltdiagnoser og herunder både ift. psykiatri og somatik samt inddragelse af de praktiserende læger

Forebyggelse, opsporing og opfølgning:
 Konkret opsporings- og forebyggelsesfokus ift. botilbud, Psykinfo, væresteder, forsorgshjem og hvor tilbud findes samt i borgerens hjem ift. at spotte sygdomme.jf. gode erfaringer med opsøgende teams. Kompetenceudvikling af pædagogisk personale som opsporende og understøttende ift. iværksat behandling også i borgerens hjem.

Eksempler på initiativer i perioden 2025-2026:
 Kompetenceløft af medarbejdere med kontakt til borgere i eget hjem via projektet Tænk Somatikken Med. Sigtet er at styrke det socialfaglige personales kompetence indenfor forebyggelse og opsporing og fremme rettidig diagnostik og rigtig behandling. Gennemført 2 workshops efterår 2025 og 2 webinarer forår 2026

Integreret dobbeltdiagnose-behandling i økonomiaftale 2024. Sigtet er at sikre borgere med misbrug adgang til psykiatrisk behandling. Etableret samarbejde om implementering via koordinationsforum mellem Region Sjælland og Rammeaftale Sjælland

I 2025 er indgået aftale om faste læger på sociale botilbud. Sigtet er at reducere antal af uhensigtsmæssige indlæggelser og sikre bedre sundhed.1/7-2026 er 119 botilbud dækket af fast læge. Implementering af aftalen følges af rammeaftale sjælland

”Der er et samarbejdspotentiale mellem kommuner indbyrdes, såvel som mellem region og kommuner”
 (Citat fra Dialogmøde 25/6)

Fokusområde 3:

Øget trivsel blandt børn og unge – styrket indsats og forebyggelse

MÅLSÆTNING

Vi ønsker at øge trivslen for børn og unge via styrket forebyggelse og indsats. Målet er at styrke børn og unges mentale sundhed og trivsel

BAGGRUND

Kommunerne oplever øget mistrivsel hos børn og unge. Flere børn og unge henvises til psykiatrien, og flere børn og unge angiver i store undersøgelser, at de har et dårligt mentalt helbred.

Samtidig viser analyser, at et stigende antal børn visiteres til special- og behandlingstilbud, som ligger udenfor det almene børneområde. Udviklingen er bekymrende, da undersøgelser viser, at børns livsbaner tegnes i de tidlige børneår.

Kommunerne oplever vækst i skolevægring og psykisk sårbarhed, og antallet af børn og unge, der diagnosticeres med en neuro-psykiatrisk diagnose (fx autismespektrumforstyrrelser og/eller ADHD), er stigende

INDSATSOMRÅDER

Styrket trivsel via følgende spor:

Psykiatri: Samarbejde med psykiatrien Fx:STIME-samarbejde

Familie: Indsats ift. plejefamilier og ift. trivsel i familien

Forebyggelse: Fx:Behandlings-og specialundervisningstilbud

Anbringelsesområdet: Kapacitet, kvalitet og pris

*Overgang ung til voksen:*fx: Udvikling af "overgangs"-tilbud "

INDSATSOMRÅDER

Samarbejde med psykiatrien:

Behandlingspsykiatrien skal være med i drøftelser og koordinering også jf. lang ventetid på børne/unge sager ift. udredning i psykiatrien. BUF samarbejde (ml. Børne- og Ungdomspsykiatrien og kommuner) på børne-/ungeområdet i psykiatrien skal bruges og koordineres. STIME er et samarbejde mellem kommuner og Psykiatri, der mere rettidigt skal hjælpe børn/unge, som mistrives psykisk

Rekruttering og udvikling af plejefamilier af høj kvalitet

Vi vil samarbejde om at øge antallet af plejefamilier og øge kvaliteten af plejefamiliernes indsats overfor børnene og de unge. Et udviklingsspor i den forbindelse kunne være at overføre ideen med "ventilpladser" til plejefamilieområdet og udvikle en ny måde at bruge plejefamilier på (mentorfamilier). Skabe særlige plejefamiliekonstruktioner "akutplejefamilie" Konstruktion af modeller hvor børnene kan være hjemme f.eks. ventilpladser dvs. løsninger mellem plejefamilier og anbringelser.

Forebyggelse: Fokus på børn/unge kan blive i familien mv.

Øge kvaliteten af børne- og ungeindsatsen i behandlings- og specialundervisningstilbud også med inspiration fra Region Hovedstadens ift. arbejde med at standardisere indsatser og herunder evt. iværksætte prøvehandling i egen region.

Anbringelsesområdet:

Udvikling af tilbud og indsats og herunder ift. kapacitet, kvalitet, pris og herunder udvikling af unge-døgntilbud fra fx. 15-25 år hvor overgangen fra ung til voksen kommer senere

Forebyggelse og tidlig indsats er nøglen til både et bedre liv og en mere bæredygtig økonomi"(Citat fra Dialogmøde 25/6

Eksempler på initiativer i perioden 2025-2026:

Styrket rekruttering, fastholdelse og understøttelse af plejefamilier. Formålet er at øge antallet af godkendte og egnede plejefamilier Der er bl.a. udviklet en info-video i samarbejde med Socialtilsyn Øst som handler om, hvad det vil sige at være plejefamilie og hvordan godkendelsesprocessen foregår. Næste skridt er bl.a. en proces med socialtilsynet om, hvordan der arbejdes med en hurtigere og smidigere proces for ansættelse af plejefamilier.

Udvikling af (kommunale) kvalitetstilbud til børn og unge, som i dag er i målgruppen for behandlings- og specialundervisningstilbud. Formålet er at øge kvaliteten og at udvikle og etablere egne behandlings- og specialundervisningstilbud, som har den rette kvalitet og sikrer den rette hjælp til målgruppen. Der er bl.a. gennemført en undersøgelse af kommunernes aktuelle brug, efterspørgsel, kapacitet, udfordringer, tiltag mv. På baggrund af undersøgelsen og øvrige data formuleres forslag til tværkommunalt samarbejde om kapacitetsstyring.

Næste skridt er et bredere blik på børne- og ungeområdet og herunder med fokus på skole, uddannelse og beskæftigelse som bl.a. blev nævnt på dialogmødet 25/6

VIDERE PROCES

Udmøntning og implementering

Rammeaftalen og dens fokusområder sætter fortsat overordnet retning og ramme for arbejdet. Rammeaftalen er et centralt grundlag for tværkommunalt samt regionalt samarbejde med udvikling af tilbud og indsatser til borgerne. Rammeaftalens fokusområder for 2025-2026 forlænges til også at gælde for 2027-2028, da reel udvikling kræver tid, vedholdenhed og fælles handling.

I arbejdet med rammeaftalen fortsætter implementeringen af og arbejdet med den konkrete udmøntning af fokusområderne og herunder konkrete initiativer. Drøftelser fra kickoff-møde 25/6-2026 med politikere, handicap- og udsatterådsrepræsentanter, direktører og chefer afspejles i implementeringen af fokusområderne og indgår i det videre arbejde med udmøntning og initiativer

Under hver af de 3 fokusområder er opstillet en række indsatsområder, som fortsat skal implementeres og udvikles i alle 17 kommuner i perioden 2027-2028

Indsatsområderne understøttes af handlinger og konkrete initiativer i de kommunale organisationer, og udvikles i et tæt samarbejde med kommunerne, som løbende vil blive inddraget.

Der iværksættes en dynamisk implementeringsstrategi, hvis indhold løbende udvikles og implementeres og der udarbejdes løbende en dynamisk implementeringsplan med overblik over iværksatte initiativer under hvert indsatsområde, deadlines og fremdrift.

I 2027 og 2028 fortsættes den inddragende proces med midtvejsmøder og dialogmøder om rammeaftalen og med deltagelse af politikere, handicap- og udsatterådsrepræsentanter, direktører og chefer. Konkret planlægges afholdt politiske og administrative temamøder medio 2027 og 2028

Der er et stort potentiale i KKR samarbejdet

(Citat fra Dialogmøde 25/6)

FÆLLESKOMMUNALE PRINCIPPER

FORMÅL:

- Styrke konkurrencen på botilbudsmarkedet
- Knække den stigende udgiftskurve
- Styrke kvaliteten af den borgerrettede indsats

PRINCIPPER:

- Fælles om kontrakter og takster
- Fælles om kvalitet
- Fælles om botilbud

MÅL

Udvælgelse af indikatorer til opfølgning på formål

NØGLEAKTIVITETER OG OVERORDNET TIDSPLAN

2027-2028: Implementering

- Fortsat implementering og udmøntning af rammeaftalen og rammeaftalens fokusområder
- Fortsat udvikling af implementeringsindsats og organisation med fortsat inddragelse af kommunerne
- Fortsat involvering af alle relevante kommunale organisatoriske niveauer i implementeringen
- Fortsat implementeringsmetoder: Primær aktionslæring med fokus på løbende udvikling, afprøvning, justering og evaluering
- Fortsat fokus på implementering af handlingerne under hvert princip og under hvert fokusområde

2027: Midtvejsmøde om rammeaftale 2027-2028

2028: Dialogmøde om rammeaftalen med politikere, handicap-og udsatteråd, direktører og chefer

Bilag 1: Hovedbilag til rammeaftale 2027-2028

Bilag 2: Takstafale 2027-2028

Bilag 3A: Takstoversigt 2025-2026: Takster, takstudvikling og prisstruktur

Bilag 4: Tilbudsoversigt

Bilag 5A: National standardkontrakt på voksenområdet – Rammeaftale

Bilag 5B: Vejledning national standardkontrakt voksenområdet – Rammeaftale

Bilag 5C: National standardkontrakt på voksenområdet – Ikke Rammeaftale

Bilag 5D: Vejledning national standardkontrakt voksenområdet – Ikke Rammeaftale

Bilag 6A: National standardkontrakt på børneområdet - Rammeaftale

Bilag 6B: Vejledning national standardkontrakt børneområdet - Rammeaftale

Bilag 6C: National standardkontrakt på børneområdet – Ikke Rammeaftale

Bilag 6D: Vejledning national standardkontrakt børneområdet – Ikke Rammeaftale

Bilag 7: Kommunernes tilbagemeldinger til rammeaftale 2026 – Voksne

Bilag 8: Kommunernes tilbagemeldinger til rammeaftale 2026 - Børn

Bilag 9: Rapport om lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Bilag til takstafalen:

1. Model for takstberegning
- 2A. Eksempel på normal takstberegning
- 2B. Eksempel på beregning af § 85
3. Eksempel på beregning ved etablering af tilbud
4. Eksempel på beregning ved nedlæggelse af tilbud
5. Notat fra Velfærdsministeriet omkring overførsel af over-/underskud

Bilagene kan findes på hjemmesiden:

[Rammeaftale 2027-2028](#)

[Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde](#)